

Dingsdag

den 27 Januarij.

WEENEN, den 16^{den} Januarij.

De Oostenrijksche *Beobachter* behelst de volgende tijdingen uit Konstantinopel, van den 24sten December: — «Van de Turksche armee in Bulgarië, alwaar wegens de strengheid des winters geene eigenlijke operatiën schijnen plaats te hebben, weet men thans met zekerheid, dat *Russin*-pacha met een gedeelte zijner troepen naar Siliëria is opgebrocken, terwijl een ander gedeelte in den omtrek van den Balkan, tot Adrianopel toe, de winterkwartieren heeft betrokken. De grootvizier zelf is met eene andere afdeeling troepen van Aidos naar Schumla opgebrocken. *Tahir*-pacha heeft order om met de troepen, welke zich te Adrianopel verzamelen, naar den Donan op te rukken, waarwaarts zich reeds 12,000 man Aziatische ruitery begeven hebben. Ook hare krijgsmagt is als laat de Porte thans versterken; verscheiden pacha's van Klein-Azië hebben bevel ontvangen, om troepen naar Erzerum af te zenden. — Uit Morea heeft men te Konstantinopel vernomen, dat de Fransche troepen geene verdere operatiën schijnen te willen doen. Dan het Grieksche korps, onder bevel van *Demetrius Zappaloti*, hetwelk de graaf *Capo d'Istria* reeds voor de winter naar Livadie gezonden had, heeft eene klomp vijandelijkheden begonnen en enige voordeelen op de Turken behaald. Volgens de *Abelle Grecque* heeft dit korps de stad Livadie bij verdrag ingenomen. — Het Russische eskader bij Tenedos wijst steeds alle vaartuigen terug, welke met levensmiddelen voor Konstantinopel bevracht zijn; doch eenige schepen met manufacturen, gedroogde vruchten en zout, zijn ongehinderd binnen geloopten.

— Volgens berichten uit Jassy, van den 5^{den} dezer, hebben de Russische troepen, welke te Fokschien en in den omtrek de winterkwartieren betrokken hadden, bevel ontvangen om zich naar Klein-Wallachije te begeven, en zijn zij reeds den 29sten December derwaarts op marsch gegaan. Als reden hiervan wordt opgegeven, dat de Turken te Widdia aanzienlijke versterking ontvangen hebben, en een aanmerkelijke korps Aziatische ruitery bij Turno, op den linker oever van den Donau, aangekomen is.

FRANKFORT, den 22sten Januarij.

Brieven uit Konstantinopel van den 24sten dezer melden, dat 40 schepen met granen, welke van Sinopé kwamen, bij de laatste stormen op de Aziatische kusten zijn geworpen en de hoofdstad dus niet bereikt hebben.

— Uit Odessa wordt den 3^{den} dezer gemeld, dat de winter in die streken buitengewoon streng is. De zee is, zoo ver het oog reikt, toegevroren en geen schip kan in- of uitloopen.

PARYS, den 22sten Januarij.

Schoon eenige dagbladen blijven beweren, dat er eene verandering van ministerie op til is, verneemt men echter daarvan niets naders. Het ministeriele avondblad zegt, dat de overkomst van den prins *de Polignac* van Londen geenszins het vooronderstelde oogmerk heeft, en andere bladen meenen ook te weten, dat zijne reis tot buitenlandsche aangelegenheden betrekking heeft.

BRUSSEL, den 24sten Januarij.

Een adres aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal, voor de vrijheid van het openbaar onderwijs, hetwelk bij den boekverkooper *van der Borch* gereed ligt, is reeds door 177 personen ondertekend. Onder dezelve telt men er verscheidene uit den adellijken stand, en wel 1 markies, 19 graven, 5 burggraven en 10 barons.

Een gelijk adres, dat te Gend ter tekening ligt, is reeds door 230 personen ondertekend, gelijk men opgeeft allen uit den deftigen stand, en eenigen ook uit den adellijken stand.

Behalve deze liggen te Brussel, Gend en in een aantal andere steden, adressen gereed, voor de vrijheid der drukpers, het herstel van de juri en de afschaffing van het gemaal. Van sommige steden zijn die reeds ingediend.

— Het ministeriele dagblad van Brussel spreekt het bericht van het dagblad van Luxemburg tegen, dat er te Rome moeilijkheden over de benoeming der Nederlandsche bisschoppen gerezen zijn.

GEND, den 23sten Januarij.

Het hof van assises heeft de twee beampten der posterijen, *Lammens* en *de Bowens*, die zich brievenporten hebben toegeëigend, tot twee jaren gevangenisstraf veroordeeld.

AMSTERDAM, den 23sten Januarij.

De plegtige hulde aan de nagedachtenis van wijlen den heer *Andries*

Snook, eerste tooneelkunstenaar aan deser stads schouwburg, en lid van het genootschap ter opleiding van tooneelkunstenaars, werd gisteren avond in onzen stads schouwburg gevierd; voorafgegaan door het speurspel: *Meropé*. De verdienstelijke tooneelkunstenaar en dienaar, de heer *M. Westerman*, wiens poëtisch talent wij reeds meermalen gelegenheid hadden in den schouwburg toe te juichen, was ook bij deze plegtigheid weder de aanvoerder der treurende rijen. Met hoog gestemd gevoel reciteerde hij zijne hulde aan zijnen betreurden kunstbroeder, welke afgewisseld en besloten werd door een koor en slotzang. De geheele schouwburg was met rouw behangen. Op het tooneel, dat eene kerk voorstelde, stond eene grafmaeld met witte lijkkransen opgesteld en met het bordschild van den grooten tooneelkunstenaar als met zijnen naam versierde; terwijl eene zwarte draperie, van het midden gedeelte der fraaie naar de vier hoeken des tooneels nederhangende, het somber aanzien van den voorgestelden tempel vermeerderde. De tooneelkunstenaars en tooneelkunstenaresses stonden ter wederzijden des tooneels in ranggewand, volgens hunnen rang, geschaard. Eene zeer talrijke zaal van aanbouwers was zaamgevloeid om aan deze gedachtenisviering deel te nemen; en naar de algemeen onduidelijke toezichting af te meten, voldeed zij geheel aan de verwachting van allen. Wij stemmen volkomen in met het laatste couplet van 's heeren *Westermans* hulde:

Wie ooit de kunst waardeert, wie ooit in deze koren,

Deelucht namem zoekt;

De geestdrift viert altoos, waar dankbare offers gloven,

Fervukt, den naam van Snook.

ZWOLLE, den 22sten Januarij.

Even als in de Provincie Noord-Brabant, heeft men ook in Overijssel en wel aan de rivier het Zwarte Water, op onderscheidene plaatsen, zoodaarnamde ganzenarenden zien vliegen.

Mengelwerk.

STATEN-GENERAAL.

(Tweede Kamer.)

Het voorstel van den heer *de Noovert*, tot intrekking van de wet van 1815, is door de meerderheid der kamer ontydig gekedrd. Wij gelooven ook, dat het zalks was, uit aanmerking van het gene de Koning in de aanspraak van den troon gezegd had en door de Staten daarop geantwoord was. Maar overigens zijn wij het met dezen heer, *in thesi*, eens, dat die wet eenvoudig moet worden ingetrokken, en dat wij geene andere in hare plaats behoeven. Wat toch sommige leden gezegd hebben, dat de eer van elk braaf man in gevaar zoude zijn, als men geene wet op de drukpers heeft, verraadt verwarring van denkbelden, als of *wijheid* en *losbandigheid* hier eensluidend waren en als of men geen wetboek had, hetwelk den braven man de middelen aan de hand geeft, om zijne eer te doen herstellen en den schender derzelve te doen straffen. — Maar zoo zeer wij het, ten aanzien van dit punt, met genoemden heer eens zijn, zoo zeer moeten wij van hem verschillen, wanneer wij hem in zijn advies over de begroting van 1829, na zijn beklag over de restrictien van het hooger onderwijs, hooren zeggen: «Alle deze voorzorgen hebben wij te danken aan de vreeze voor het jezuitismus.»

Het komt ons voor, dat dit gezegde twee dingen te kennen geeft, 1° dat het gouvernement vreeze heeft voor het jezuitismus, en 2° dat die vreeze ongegrond is.

Wat het eerste punt betreft, het is ons niet gebleken, dat, bij het gouvernement, eigenlijk gezegde vreeze voor het jezuitismus bestaat; maar wel, dat hetzelfde van de heeren jezuiten niet gediend verkiest te zijn; dat het derzelve indringende vriendelijkheid, om hier, des noods zonder betaling, voor schoolmeesters te komen spelen, op derzelve prijs heeft weten te schatten en alzoo voor dezelve heeft bedankt: en voorts, dat het maatregelen heeft beraamd, door welke het die heeren ondoenlijk wordt gemaakt, om tot ons over te komen en ons hunne diensten te bewijzen. Gelieft men dat nu vreeze te noemen; men doe het. Ons schijnt het echter toe, iets anders te zijn. Het komt ons namelijk voor, een bewijs te zijn, dat men, bij ons gouvernement, de *Geschiedenis* kent, en dat men best onthouden heeft, wat jezuiten zijn. Met de geschiedenis voor ons en met het oog op de *daadwerken*, welke deze aan de hand geeft, verklaren wij de jezuiten voor vijanden in de zedelijke wereld, en achten het van den pligt van het koninkrijk en van den Koning, om en zich zelve en zijne onderdanen te behoeden voor dat ongedierte te

beveiligen. Of kan men het eenen wijzen Koning ten kwade duiden, dat hij niets wil weten van eene orde, die bedoelt, alles, ook de Koningen en hun bestuur, te onderwerpen aan het ééne en willekenrige gezag van den Paus; eene orde, die met het bloed van Vorsten en Koningen bevekt is; die koningsmoord heeft gepredikt, aangemoedigd en beloofd, en van welke het volstrekt niet gebleken is, dat zij in iets, van hare vroegere grondbeginselen is afgegaan? Moet de Koning der *Nederlanden*, in het bijzonder, vergeten, hoe de doorluchtige grondlegger der Nederlandsche vrijheid om het leven kwam, en dat het huichelende jezuiten waren, die, als echte zonen der hel, den godvergetenen BALTHAZAR GERARDS stijfden in het opzet, dat de duivel hem in het hart had gelegd? Kan men van eenen Koning, aan de Protestantsche geloofsbelijdenis toegedaan, vergen, dat hij vergeten zal, dat de ellendige dweeper, die deze orde stichtte, haar vooral wilde aanvoeren, om het Protestantismus te vuur en te zwaard te verwoesten; en dat het almede niet gebleken is, dat zij, op dit punt, iets rekkelijker geworden is? Mag een *vaderlijk* bestuur gedogen, dat men aan de onderdanen, voor welke het, als voor zijne kinderen, behoort te zorgen, als zedeleer predike, dat *het doet de middelen heiligt* en voorts alle denkbeeld van deugd vernietigt? En dat zij dit nog doen, waar zij kunnen, zullen wij gelooven, zoo lange niet de schandelijke boeken, waarin leden van die orde hunne verpestende zedeleer hebben gepredikt, op Pauselijk gezag, openlijk worden verbrand. En moet dan een gouvernement zoo dood goed zijn van, in weerwil van dit alles, gastvrij tot deze heeren te zeggen: « komt maar binnen, vrienden! woont hier; drijft uw handwerk naar goedvinden, en terwijl gij mijne onderdanen bederft, zal ik u beschermen en wel doen.» De vraag beantwoordt zich zelve.

Maar — het tweede punt — misschien moet men al die voorzorgen voor onnodig houden. Er was geen vijand te veld: dus is het dwaasheid met een leger op te trekken. — Het komt ons voor, dat de heer DE BROUCKERE dit te kennen gaf: want, de genomene maatregelen afkeurende, zal hij ook wel het beginsel, waaruit die voortkwamen, of afkeuren, of ongegrond achten. Het eerste nu kunnen wij niet onderstellen. Wij houden dien heer voor te verlicht en te braaf, dan dat hij de jezuiten zoude willen inhalen, of het middel om hen te weren, zoude afkeuren.

Hij kan dus alleen van oordeel zijn, dat men zich bezorgd heeft gemaakt zonder reden. Maar ook deze onderstelling verwondert ons. Wat waren het dan toch voor knapen, welke men voor twee jaren, over de grenzen heeft gebragt? Wat waren het voor wezens, op welke men toen zulke aardige spotprenten maakte en zulke geestige versjes en *referijnen*? Wij meenden, dat het jezuiten waren. Zouden zij het niet geweest zijn? ~~Dere waren dan toch vast in het land, hoe kan men zeggen, dat er geene reden was, om zich tegen hen in postuur te stellen?~~ — Dit nu niet tegen te spreken zijnde, en onderstellende, dat de heer DE BROUCKERE geene jezuiten wil; zoo zouden wij gaarne van Zijn Ed. Mogende hooren, op welke andere wijze, dan die het gouvernement bij de hand nam, hij jezuiten weren wil.

HOF VAN ASSISES IN DE PROVINCIE FRIESLAND.

De laatste zittingen van bovengemeld hof, gehouden onder voorzitting van den weledelen gestrengen heer Mr. JORDENS, waren toegewijd aan het onderzoek van de ingebragte beschuldigingen tegen niet minder dan *twaalf* misdadigers, door welke 18 diefstallen waren gepleegd, waaronder drie verzeld van geweld.

Hoezeer niet alle beklagden aan al de diefstallen handdadig waren geweest, waren er onderscheidene misdrijven, waaraan nu eens *deze* met *die*, dan weder *die* met *gene* zich hadden schuldig gemaakt, waarom dan ook teregt de instructie van allen in eens had plaats gehad, en nu ook al de beschuldigten gelijktijdig voor het hof verschenen. — Het was voor den nadenkenden mensch een aandoenlijk gezicht, om zulk een aantal misdadigers, waarvan de meesten nog in den bloei hunns levens waren, voor zich te zien, om daaronder op te merken eene moeder, die haren 18jarigen zoon tot het plegen van verschillende diefstallen had aanzet en daarvan het voordeel genoten; om te verneemen, dat eene der vrouwen reeds op haar 9de jaar getuige was geweest, van eenen moord, door haren vader bedreven, terwijl de vader van eenen anderen beklagde zijn leven op het schavot had geëindigd; ja gewis, niemand staarde deze ongelukkigen dan met medelijden aan, daar men als zeker konde vooronderstellen, dat eenige hunner de gepleegde misdaden met hun leven zouden moeten boeten. — Er heerschte dan ook, in het bekrompen, en voor de achtbaarheid van zoodanig een hof weinig passende regtszaal, eene eerbiedige stilte; de misdadigers waren zoodanig gezeten, dat er geene ergelijke tooneelen konden plaats grijpen, en aan al de leden van de balie was eene distinctive plaats ingeruimd. — Gedurende vier dagen was men schier onafgebroken bezig, met het hooren van een zestigtal getuigen, de eene over *deze*, de andere over *gene* misdaden, deponerende. — In den morgen van den vijfden dag nam de heer procureur crimineel WILKEMA het woord, zette met de hem eigene duidelijkheid en klaarheid de onderscheidene beschuldigingen en bewijzen

uit een, en wederlegde tevens te voren de voornaamste verdedigingspunten, op welke hij uit de debatten konde nagaan, dat de verdedigers der beklagden voornamelijk zouden drukken, ten einde hierdoor geenen termijn van repliek te behoeven, en de behandeling der zaak niet noodeloos te rekken. In den loop van den dag pleitten verder de onderscheidene verdedigers, aan de beschuldigten toegevoegd, zijnde de heeren Mrs. FEYENS, VAN GLINSTRAS DE SWART, VAN DE POLL, A. YPLEY, BOURBOOM VAN SLOTERDYK, ROBIDE VAN DER AA EN B. ALBARDA, zoodat eerst ten tien ure des avonds de zitting eindigde, en de uitspraak van het vonnis bepaald werd op des Woensdags daaraanvolgende, den 3^{den} December 1828, ten 12 ure.

Bij dat vonnis werden, als hebbende alle drie zich schuldig gemaakt, aan herhaling van misdaad, tot de doodstraf veroordeeld: JACOB MELTER, HARMEN ALLES DE JONG EN JACOB GERRITS VAN DOKKUM; tot geeseling met den strop om den hals aan de galg vastgemaakt, brandmerk en tuchthuisstraf voor den tijd van 12 jaren, FRANS ALLES WOODMAN tot gelijke straf, doch slechts voor zeven jaren, MAAIKE JELMERS SLOTSGRAAF; tot geeseling en confinement voor den tijd van zeven jaren; DOUWE GERRITS DE BOER EN JOHANNES WYELSCHAUR; tot gelijke straf met 10 jaren confinement DIRK KRUYER; tot tepronkstelling en confinement voor zeven jaren: JOHANNES BOUDEWYNS EN MIENTJE JANS DE JONG tot gelijke straf voor vijf jaren PIETER JIPPES DE JONG, terwijl de achttienjarige WYBE ROELS WILMA werd veroordeeld tot eene tuchthuisstraf voor drie jaren.

Maakten het aantal misdadigers, de aard der misdrijven, door sommigen bedreven, de gedachte straf, die eenigen te wachten stond, deze zaak reeds belangrijker, deze belangstelling klom voor den menschenkenner, als hij bepeinsde, dat bijna een tweetal geheel onschuldige en menschen het offer waren geworden van eene misdaad, door MELTER EN VAN DOKKUM bedreven: daar, door een noodlottige dwaling, voortspruijende uit de stellige en herhaalde herkenning, van den bestolenen en diens dienatmeid, de zekere CORNELIS PRUIS EN HAYE BAKKELOO, maanden lang onder het gewigt der beschuldiging in den kerker moesten zuchten. — Had de justitie aan de nauwkeurige oplettendheid en onvermoeide zorgen van den heer substituut-officier LADEMA de ontdekking van het grootste aantal der misdaden en derzelve bedrivers te danken, het wilde ook dienijverigen magistraatspersoon niet aan, dat deze menschen werkelijk het hun te late gelegde feit zouden hebben gepleegd, — hoezeer dan ook onderscheidene kleine indices de deugdelijkheid van de gedane herkenning schenen te bevestigen. — Dan de Voorzienigheid waakte voor de onschuld; daar, waar het menschelijk vermogen te kort schot en verbarerde dat PRUIS EN BAKKELOO niet als zoo vele anderen, van vroegere en latere dagen, het slagtoffer werden van eene ter goeder trouw gemaakte, doch inderdaad onware herkenning. Hoe diep ~~van verdriet~~ mogt gezonken zijn, met welk eene zonderlinge koelbloedigheid hij over de door hem gepleegde mishandelingen konde spreken, — zijn geweten liet hem geene rust, en hoezeer er geene de minste indices waren, die hem verdacht maakten, als of hij de werkelijke dader zoude zijn van de inbraak bij nacht, door meer dan een persoon, gewapenderhand en met zware verwonding gepleegd, met het bedrijven van welke PRUIS EN BAKKELOO werden betigt, maakte hij, MELTER, zich uit eigene beweging als de dader bekend, gaf de omstandigheden op, die eene ontwijfelbare zekerheid daarstelden, noemde als mededader VAN DOKKUM, die, gevat, het bedrijven der misdaad erkende, en ziedaar op eens PRUIS EN BAKKELOO gered, en van onder het zwaard der gerechtigheid, dat als aan een haarje boven hunne hoofden hing, vrij van alle smet en blaam in de maatschappij teruggevoerd en aan vrouw en kinderen hergeven. — Welk een nieuw bewijs voor het onzekere van alle herkenning, welk een waar schuwend voorbeeld voor den regter, om, bij het bestaan van den minsten twijfel, het *in dubiis pro reo* toe te passen. — Onze wetgeving geeft aan zoodanige slagtoffers van menschelijke dwaling geen middel aan de hand, om eenige vergoeding te bekomen voor het geleden onrecht, iets, waar wij hopen, dat de nieuwe wetten ten minste eenigermate zullen voorzien, ten einde door geldelijke schadeloosstelling en openbare herstelling van eer, ten minste terug te geven aan zoodanige ongelukkigen wat een sterfeling magtig is te geven; daar waar wederom herstel nog mogelijk is — als het offer der dwaling is gevallen, of wat gekukt onder eene onrechtvaardig ondergane straf, zijne gezondheid verloren heeft, — dan schiet menschelijke magt te kort; dan, maar ook dan alleen, moet men aan het Opperwezen overlaten den onschuldigen het geleden onrecht in Zijne wijsheid te vergoeden. — Intusschen is ook hierin gedaan, wat men in de tegenwoordige omstandigheden doen kon; had de heer en Mr. LADEMA, dadelijk bij het ontslag van PRUIS EN BAKKELOO, eenige gelden voor dezelven verzameld, de heer procureur crimineel WILKEMA stelde het zich tot een genoegen, om in zijne gehouden pleitrede, openlijk voor het talrijk publiek, van hunne onschuld te gewagen.

Men zegt, dat de heer procureur crimineel LASSATIE heeft aangeteekend, voor zoo verre de toepassing der straf op het DEWYNS, P. J. DE JONG EN

WILMA betreft, en dat M. J. SLOTEGRAAF, gelijk mede de drie ter dood gecondemneerden, zulks insgelijks hebben gedaan, om daardoor den noodigen tijd te winnen, ten emde van Zijne Majesteit den Koning gratie en mitigatie van straf te bekomen. Wie wenscht hun niet van harte eene gunstige uitkomst toe, bij de overweging, dat in ons vaderland zoo ongelijk bij de onderscheidene hoven wordt begrepen wat men door herhaling van misdaad (recidive) hebbe te verstaan, en dat alleen aan het erkend daarzijn van die herhaling gemelde personen deze hunne veroordeeling hebben toe te schrijven.

UITTREKSEL UIT DE ADVERSARIA VAN U.

Ontschoftheden van den dag. MERCURIUS heeft zich eens beklagd, dat men vroeger in de Arnhemmer krant hem toegevoegd had, dat ook hij zich hieraan schuldig maakte; — wie er bewijs van begeert, zie slechts No. 17 in, dat er van overvloed, maar waarin vooral een gevonden wordt, dat ieder, wiens hart wel geplaatst is, moet verfoeijen: wij bedoelen de tirade op den verdienstelijken, en van allen smet en blaam vrijen dichter van de *Tpekunst*; — waarin men het genootschap ter zedelijke verbetering der gevangenen betitelt met den naam van *genootschap tot zedelijke verbetering der dieven*. Dit gezegde verraadt op nieuw, dat v. l. en v. d. n., die ons dat tijdschrift bezorgen, ééne ziel en één zin zijn met den verachtelijken schrijver van het *Nieskruid*, die denzelfden genootschap *zedelijke boeven-maatschappij* genoemd heeft. — Wat moet er toch van ons vaderland worden, als zoodanige wezens regters kunnen heeten over den tijdgeest en de weldaden dien hij sticht; — wezens die godsdienst huichelen en spotten met de weldaden, die de edelste en verlichtste mannen in den staat, onder koninklijke goedkeuring, in *Nederland* verspreiden; bedenken zij dan niet, dat er geschreven staat, «dat dezulken het hemelrijk zullen heereven, die kranken en gevangenen liefderijk verplegen en bezoeken.» Kennen zij de spreuk niet: *die sta, zie toe dat hij niet valke?* Hebben zij geen geweten, dat hun toeroept, dat zelfs dan, als de toekomst de liefderijke plannen dier menschen-vrienden verijdeld, zij, ter wille van het edel doel, behoorden gewaarborgd te zijn tegen spot en verguizing? — Maar wat praten wij van geweten? — MERCURIUS moet immers *stelen en noeven*; dat is zijn aangeboren aard, en wat doet tast niet altijd naar het beste? Daarom rooft hij *eer en goeden naam*; want de mensch heeft niets kostbaarder op deze wereld; gelijk echter gaat het *MERCURIUS*, gelijk de meeste dieven, zijne plannen worden verijdeld, of de begane misdaad wordt ontdekt, en door de publieke opinie met verachting gestraft.

Noodeloze uitgaven. Bij de tienjarige begroting is het te wenschen, dat er een voorstel zal worden gedaan, tot vernietiging der *Staats-krant*, als de onbeduidendste van alle papieren. Het schijnt, dat het driemanschap, dat tegen hooge besoldiging, met de samenlapping derzelve belast is, er zich op toelegt om niets te schrijven. — De buitenlandsche berigten zijn ook worden zonder vermelding van den tijd, waarop de gebeurtenissen hebben plaats gehad, en andere onnodigen vertaald, en men noemt dan doormiddel met laffe referentien. Waarom maakt men de veel minder kostende, doch veel belangrijker *Haagsche krant*, niet tot een officieel blad, dan zoude het gouvernement, tegen eene billijke schade-loosstelling, en hare advertentien, wetten en berigten, daarin kunnen geplaatst krijgen; en er zouden jaarlijks *duizenden guldens* bezuinigd worden.

Als een klein proefje van verregaande nalatigheid, zij het vermeld, dat men in No. 5, over het overlijden van den Franschen tooneelspel-dichter, L. R. RICARD, een uitgebreider artikel vindt, dan over den eenigen, N. P. P. SNOEK; kort en koud is de vermelding van het overlijden van dien grooten tooneelspeler. — Als onze officiele dagbladen zoo weinig notitienemen van onze groote mannen, wat zal de vreemdeling dan anders doer dan te denken dat wij ze niet hebben? — Als de merkwaardigste verliezers, die in het gebied der kunsten voortvallen, worden aangekondigd, even als eene verkoop van domeinen, wiens aandacht zal er zich dan op vestigen? Als eindelijk aan vreemde vernisten, die tot Nederlandsche staan gelijk PICARD tot SNOEK, meer ruimte wordt gegund in de publieke papieren dan aan onze verdienstelijke mannen, wat wordt er dan van onze nationaliteit? Wij herhalen het, de *Staats-Courant* is het onbeduidendste van alle Nederlandsche dagbladen, en alle uitgaven, daaraan besteed, mag en moet men als noodeloos beschouwen, zoo lang deselve niet geheel anders is ingerigt. Wij vreezen echter, dat, om zulks te beproeven, het den Moriaan zoude gewassen zijn.

Den zesden dezer maand brandde de woning van *Johannes Bekker* alhier geheel af. Ofchoon het huis verzekerd is, verkeert de eigenaar in diepe ellende. Van alles, zelfs het noodzakelijke beroofd, staat hij met zijn zeer talrijk huisgezin van 10 personen aan alle de ongemakken van dit barre jaargetijde bloot. — Wij bevelen dien ongelukkigten huisvader, wiens gedrag op deze plaats geroemd wordt, aan het medelijden van menschen-vrienden. Zoo dikwerf hebben onze landgenooten, ook de bewoners deze provincie, hunne, zelfs door vreemdelingen geroemde, mensche-lievendheid getoond, dat wij ook nu dezelve, met de hoop op een goed gevolg, durven inroepen. Wij belasten ons met de ontvangst der penningen, welke medelijdenden den ongelukkigten willen toezenden.

SZEE-EWIK, (bij Nijmegen,) den 15. Januarij 1829.

L. MULDER,
Burgemeester van Valburg.
B. GLASIUS,
Predikant.

ZUTPHEN, den 23 Januarij.

Heden is alhier met het voorgemeld twaalfstal geformeerd het navolgend zestal ter vervulling der vijf Predikantsplaats in de Hervormde Gemeente:
D. van *Warme* te *Beuningen*, Noordijk te, Oud-Beijerland, de *Kanter* te *Briel*, *Verweij* te *Lochem*, den *Ploten* te *Alkmaar* en *Barenbrugh* te *Zierikzee*.

GESCHIEDKUNDIGE HERINNERINGEN.

Den 25sten Januarij 1225 werd het verschil bijgelegd over het leggen der 7 sluizen te *Zwanenburg*.

Den 25sten dito 1607 deed *Spanje* een voorstel aan de *Staten* tot het sluiten van vrede.

Den 25sten dito 1814 vertrok *NAPOLEON* van *Parijs* naar het leger.

Den 25sten dito 1632 vertrok *FREDERIK*, Koning van *Bohemen*, uit *Gravenhage* naar het leger.

Den 26sten dito 1666 verklaarde *LODEWYK XIV* den Oorlog aan *KAROL II*, Koning van *Engeland*.

Den 26den dito 1699 werd de vrede tusschen *Oostenrijk* en *Turkije* getekend.

Den 27sten dito 672 stierf *VITALIANUS*, zes en zeventigste paus.

Den 27sten dito 1747 werd het verdrag gesloten tusschen *Groot-Brittanië*, *Hongarije*, *Sardinië* en de *Staten*.

Den 27sten dito 1776 teekende de *Thermometer* van *FAHRENHEIT* te *Dordrecht* 2 graden onder 0.

ARNHEM, den 26sten Januarij.

Het water is hoog in den *Rijn* aan de *Paal*:

Den 25 Jan. o El 6 Palm 5 Duim; gewassen o D., gevallen 5 D
Den 26 dito o El 6 Palm 5 Duim; gewassen o D., gevallen o D

Met goedkeuring van de Wel Edel Achtbare Heeren Burgemeester en Wethouders dezer Stad, zullen de Hoogditsche Operisten van *Amsterdam*, onder Directie van *J. H. DESSAUR* en *FRANSMAN*, het genoegen hebben,

Op *Woensdag* den 28sten Januarij 1829,

Tot eene *Vijfde* en laatste *Representatie* van het *Abonnement* te verloopen:

D O N J U A N,

ODEK

DER STEINERNE GAST.

Groote vermaarde Opera, in vier bedrijven. Muzijk van *MOZART*. Zullende deze Opera met alle daartoe behoorende *Costumes*, *Decorations* en verderen toestel worden uitgevoerd.

Wegens de uitgebreidheid dezer alom beroemde Opera, het meesterwerk van den onsterflijken *MOZART*, kan geen pastuk plaats hebben.

N.B. De respectieve Heeren Intekenaars worden verzocht hunne *Abonnement-kartjes* op dien avond te gebruiken, zullende dezelve verder niet meer geldig zijn.

Heden morgen ten drie ure, beviel allerwoordspoedigst van eene welgeschapene DOCHTER *Vrouw J. E. W. PHAFF*, hartelijk geliefte Echtgenoot van

WAGENINGEN,

Mr. H. B. VAN DAALEN.

den 15den Januarij 1829.

Heden beviel ontijdig, maar vóórspoedig, van eene dochter, *J. C. VAN GELÉIN VITRINGA*, Geb. *GAYMANS*.

ARNHEM, den 23sten Januarij 1829.

Heden overleed alhier, in den ouderdom van bijna 60 jaren, de Hoog Edel Gestreng Heer *J. C. RENNQ*, *Generaal-Majoor*, *Ridder van de Militaire Willemsoorde*, 3de Klasse, *Provinciale Kommandant van Gelderland*, teedergeliefde Echtgenoot van

ARNHEM, den 21sten Januarij 1829.

J. G. DE VRIESE,
Wed. *Banno*.

Men is voornemens, om op *Maandag* den 26den Januarij 1829, des avonds ten zes ure, in het *Logement het Zwijnshoofd* te *Arnhem*, ten overstaan van den *Notaris* *Mr. G. B. C. K.*, aldaar residerende, bij toeslag te verkoopen:

10. Een hecht, sterk, goed onderhouden en wel ingerigt *HEERENHUIS* en *ERVE*, van al het noodige voorzien en zeer gemakkelijk in de bewoning, staande en gelegen binnen *Arnhem* in de *Weverstraat*, tusschen de *Erven* van den heer *Mr. G. VAN HASSELT*, onlangs verkocht aan den heer *Y. S. SEL DE SCHEPPER*, en van den heer *W. C. N. P. I. U. S.*, bewoond door den heer *J. J. A. R. E. N. S.*

Ingezet op f 4000.
20. Een hecht en sterk *HUIS* en *ERVE*, naar geschikt tot alle handel en nering, gelegen in de *Rijnstraat* te *Arnhem*, tusschen de *Erven* van den heer *W. S. W. A. A. N.* en van den heer *C. DE HAAN*. — Thans bewoond door den Zedemaker *SCHWARTZ*.

Ingezet op f 2811.
30. Een vruchtbare *TUIN*, gelegen buiten de *Stad* *Arnhem*, aan den ouden *Utrechtschen* weg, nabij de *Vijf Zinnen*, tusschen de *Erven* van *B. BRUYEL* en van *Mevrouw de Wed. den heer van OMMEREN*. Thans in gebruik bij den Broodbakker *A. B. L. A. N. K. E. N. B. E. R. G.*

Ingezet op f 280.
Een *VROUWEN ZITPLAATS*, in de *Groote Kerk* te *Arnhem*, in het *Noorderpand*, de 34ste Bank, de 3de Plaats.

+++ Eigenaren zijn voornemens, ten overstaan van den *Notaris* *A. J. N. GODEFROY*, residerende te *Arnhem*, op *Woensdag* den 11den *Februarij* 1829, des namiddags ten 6 ure, in het *Zwijnshoofd* te *Arnhem*, bij inzet te veilen, om 14 dagen daarna, ter zelve uur en plaats bij toeslag te verkoopen:
Een hecht en sterk *HEERENHUIS* en *ERVE*, voorzien van 12 *BOVEN-* en *BENEDEN* meermal Behangen *KAMERS*, ruime *KELDERS*, 5 groote *KOORN-* en *DROOGZOLDERS*, *TURFZOLDER*, *DOMESTIQUE* *KAMERS* en verdere *GEMAKKEN*, *KEUKEN*, *OPENPLAATS*, *REGENBAK*, *WEL*, en *REGENWATERS POMPEN*.
Voorts annex *BIERBROUWERY*, staande en gelegen

te *Arnhem*, in de Oeverstraat, wijk B No. 18, van ouds *het Wille Paard* genaamd, waarin tot heden met succes de Bierbrouwerij wordt uitgeoefend, voorts alle daartoe behoorende KETELS, KUIPEN en verdere BROUWERSGEREEDSCHAPPEN.

Een ruim PAKHUIS, achter voormelde Brouwerij, staande en gelegen in de Langstraat te *Arnhem*, waarin STALLING voor 3 Paarden en 8 Koeijen.

De Kooper kan, des verkiezende, twee derde der Koopspenningen als eerste hypotheek, in het gekochte tegen 5 pCt. 's jaars laten staan.

Het Huis en Brouwerij is van heden te zien, mits daartoe vooraf belet gevraagd wordt, zijnde ten opzichte der Condities informatie te bekomen ten Kantore van den voormelden Notaris, wonende op de Markt binnen *Arnhem*.

§ § De Notaris GODEFROY, te *Arnhem*, 99, zal op den 11den Februarij 1829, des namiddags ten 6 ure, in *het Zwijnshoofd* aldaar, publiek bij inzet veilen om 14 dagen daarna, ter zelve uur en plaats bij toeslag te verkoopen:

- 1°. Een onlangs nieuw opgebouwd HUIS en ERVE, staande buiten de Velperpoort te *Arnhem*, Lr. B. en J. No. 101, verdeeld in 4 Woningen.
- 2°. Een HUIS en ERVE, staande op den Stads Wal tusschen de St. Jans- en Rijpoort te *Arnhem*, Lr. C. No. 244 en 245, verdeeld in 2 Woningen.
- 3°. Een HUIS en ERVE, staande binnen *Arnhem*, in de Molenstraat, wijk C. No. 233.
- 4°. Een HUIS en ERVE, van ouds *den Tooren* genaamd, staande en gelegen te *Arnhem*, in de Langstraat aan den Berg Lr. B., No. 145; verdeeld in 2 Woningen; alles breeder bij Bijjetten omschreven.

Informatien nopens de verkoopsvoorwaarden zijn te bekomen ten kantore van voormelden Notaris.

† † † In het bijzijn van den Heer Vrederegter des Kantons *Doesborgh*, zullen, door het ministerie van den Notaris Mr. W. C. KETJEN, daartoe door de Arrondissements Regtbank gecommiteerd, te *Doesborgh* in *het Heeren Logement*, op Dingsdag den 3den Februarij 1829, op den voormiddag ten tien ure, sijnal worden verkocht de navolgende, den 20sten Januarij jf. bij inzetting op prijs gestelde, goederen, te weten:

- 1°. Een hecht en wel doortimmerd HEERENHUIS, met eenen TUIN daar achter, hebbende hetzelfde vier BENEDEN- en vier BOVENKAMERS, BINNENVERTREK, KEUKEN en REGENBAK, MEIDEN- en PROVISIEKAMER, voorts ruime DROOGZOLDER- benevens DROOGE en VERWULFDEKELDERS, staande in de *Meipoortstraat*, eene der voornaamste en levendigste straten der stad, en zijnde voor eenige jaren nieuw gebouwd, ingezet op. f 2510.
- 2°. Twee groote SCHUREN, staande naast en aan elkander in de *Oliemolensteeg*, met eenen TUIN daar achter, in de nabijheid van en schuins tegen over het bovengemelde Huis, ingezet op. f 910.
- 3°. Een groote en welgelegen MOESTUIN, de *Halvemaan* genaamd, met een onlangs geheel nieuw gebouwd TUINHUISJE ingezet op. f 600.
- 4°. Een stukje HOFFLAND, in de nabijheid van voorschreven Tuin gelegen, ingezet op. f 227.

Een en ander dadelijk na den verkoop te aanvaarden. Narigt te bekomen bij de Notarissen Mr. W. C. KETJEN en Mr. W. BLOEMERS te *Doesborgh*.

§ § § Mr. E. G. ARDESCH en A. D. S. COLENBRANDER, openbare Notarissen, beide te *Nijkerk* residentende, als daartoe door de Regtbank van eerste Aanklag, te *Arnhem*, speciaal gecommiteerd, zullen, ten overstaan van den heer Vrederegter des kantons *Nijkerk*, op Dondersdagen den 29sten Januarij en 12den Februarij 1829, telkens des avonds om 7 uren, binnen *Nijkerk*, ten huize van den heer H. VAN GREVENGOED, in *het Heeren Logement*, in het openbaar ter inzate presenteren en sijnal verkoopen, de navolgende bij wijlen den heer H. VAN HARSELAER nagelaten VASTEGOEDEREN, als:

- 1°. Het ERF en GOED, de *Kleine Flier* genaamd, gelegen in de buurtchap *Holk*, bestaande in een HUIS, met BAKHUIS, SCHUUR en twee BERGEN, benevens ongeveer 26 Bunders en 88 Roeden BOUWWEIDE, BOSCH en VEENLAND, met de daarop en ommestaande BOOMEN en HOUTGEWASSEN. — In pacht bij B. BREUNISSEN VAN LEUVEREN, tot Petri en Paaschen 1830, f 226 's jaars.
- 2°. Het ERF en GOED, de *Nautena* of groote *Flier* genaamd, gelegen in de buurtchap *Nautena*, bestaande in een HUIS, 2 SCHUREN, 2 BERGEN, een BAKHUIS en ruim 38 Bunders en 36 Roeden BOUWWEIDE, BOSCH en VEENLAND en BINNENVELD, met de daarop en ommestaande BOOMEN en HOUTGEWASSEN, waarvan circa 1 Bunder en 50 Roeden LANDS, laatstelijk bij J. KROON in gebruik geweest, dadelijk is te aanvaarden, en het overige is verpacht aan de Wed. H. GERRLTESSEN, tot Petri en Paaschen 1830, f 300 's jaars.

30. Eene kamp OUD TABAKS-, nu BOUWLAND, *Dammerskamp* genaamd, mede gelegen op de *Nautena*, groot ongeveer 1 Bunder 76 Roeden en 42 Ellen, met 2 GEBINTEN in de TABAK-SCHUUR, staande op het daaraan schietende Land van Mejuffrouw DE WAAL; dadelijk te aanvaarden.

40. Eene kamp TABAKSLAND, de *Hogenkamp* genaamd, gelegen op *Hoogstraten*, groot ongeveer 1 Bunder, 81 Roeden en 38 Ellen, met eene daarop staande TABAKS-SCHUUR; in pacht bij KLAAS VAN DUIFHUIS te *Nijkerk*, tot Martini 1829, f 65 's jaars.
50. Ongeveer 2 Bunders MHEENLAND, *Dorespol* genaamd, gelegen in den *Arkemheensch* Polder, op *Nekkeveld*; in pacht geweest bij AART JANSSEN VAN WERKHOFEN te *Nijkerk*; dadelijk te aanvaarden.
60. Ongeveer 2 Bunders, 68 Roeden en 95 Ellen MHEENLAND, de *Boonenkamp* genaamd, gelegen als voren; bij den *Kadijk*; in pacht geweest als boven en mede dadelijk te aanvaarden.
70. Ongeveer 1, Bunder 64 Roeden en 21 Ellen MHEENLAND, gelegen als voren op *Hassenbeek*; in pacht geweest bij CORNELIS VAN GINKEL te *Nijkerk*, en mede dadelijk te aanvaarden.
80. De HELFT in ongeveer 1 Bunder, 46 roeden en 61 Ellen MHEENLAND, de *Kleine Kip* genaamd, gelegen als voren op *Ark*; in pacht bij den heer J. P. CROES, tot Martini 1829, f 50 's jaars.
90. Een VIERDE GEDEELTE in circa 2 Bunders, 12 Roeden en 90 Ellen WEIDELAND, de *Molenkamp* genaamd, gelegen als voren nabij de *Holkermolen*; in pacht geweest bij GYSBERT LOMMERTSEN op *Stolk*, en dadelijk te aanvaarden.
100. Ongeveer 2 Bunders, 54 Roeden en 76 Ellen MHEENLAND, *Meurskamp* genaamd, gelegen in de *Putter-Mheen*, in pacht geweest bij CORNELIS VAN GINKEL te *Nijkerk* en mede dadelijk te aanvaarden.
110. Circa 2 Bunders, 17 Roeden en 16 Ellen MHEENLAND, de *Kip* genaamd, gelegen als voren en bij gezegden CORNELIS VAN GINKEL in pacht geweest, insgelijks dadelijk te aanvaarden.

Aanwijzingen is te bekomen van de beide Buisseren bij de Bruikers, en van de overige Goederen bij HENDRIK VAN STENGE, op *Kwadensbeek* te *Nijkerk*; en inmiddels nadere informatie ten kantore van gezegde Notarissen, alwaar de koopsvoorwaarden 14 dagen vóór den inzet zullen ter visie liggen.

§ § § HOUTVERKOOPING op Maandag den 16den Februarij aanstaande, des voormiddags om tien uren, ten huize van den Kastelein HENDR. WANDELINK, aan de *Kap*, onder *Warnsveld*, van negen en vijfzig perceelen extra ZWAMEIKENBOOMEN, staande op het Erve *Nyland*, gelegen aan den Straatweg bij het Tweede Tolhek, tusschen *Zutphen* en *Vorden*. — De Bouwman van genoemde Erf zal aanwijzing doen.

§ § § Al degenen, welke iets te vorderen hebben van of verschuldigd zijn aan wijlen Gr. ELDERIK en DEKJE LABOTS, in leven Ehelieden, believen daarvan vóór of uiterlijk den 15den Februarij 1829 betaling of opgave te doen ten Kantore van den Notaris A. J. W. GODEFROY, te *Arnhem*.

† † † OPBORPING VAN CREDITEUREN.
† † G. H. DUNNEWOLD, Commissaris van Politie te *Winterswijk*, als Curator in de Vaante Nalatenschap van wijlen den heer JAN HENDRIK ABNTZEN, in leven Gepensionneerd Hoofd-Collecteur der Stedelijke Belastingen te *Arnhem*, laatst gewoond hebbende en op den 17den Augustus 1828 te *Winterswijk* overleden, verzoekt bij deze, alle die gonen welken eenige vordering ten laste van voormelde Nalatenschap mogten hebben, of iets aan dezelve verschuldigd zijn of eenige Effekten of Documenten, tot dezelve betrekkelijk, onder zich mogten bezustend hebben, daarvan aan hem, uiterlijk voor het einde der maand Februarij des jaars 1829, schriftelijke opgave of betaling te doen.

§ § § Er wordt in eene zeer solide en winstgevende Affaire gevraagd een KOMPAGNON, in staat zijnde om een Kapitaal van f 50,000 te kunnen aanbrengeu; worden het in zijn keuze gelaten om af of niet mede werkzaam te zijn. Is iemand hierop reflecterends, adressere zich franco, onder Letter F, bij DEERKMAN en SCHOUTE, Kantoor-Beelverkoopers in de Kalverstraat No. 17, te *Amsterdam*.

† † † Een JONGELING, van de Hervormde Godedienst, eene goede hand schrijvende, en niet beneden de 14 jaren oud, lust gevoelende om op een Kantoor van Registratie, Zegel, enz. in de Provincie *Gelderland* geplaatst te worden, en tegen betaling van een billijk Kostgeld, bij den Ontvanger Kapt en Inwoning te erlangen, terwijl hem tevens gelegenheid zal gegeven worden, om, des verkiezende, de Privaatlessen van den beroemden Taalkennner VAN DER VEEN, in de *Fransche*, *Engelsche* en *Hoogduitsche* Talen te kunnen frequenteren; adressere zich hoe eerder hoe liever, liefst in persoon, anders niet vruchtloze brieven aan Mr. J. G. BECKING, Ontvanger der Registratie enz. te *Borculo*.